

امتحانات متمرکز تکمیلی (سطح ۳)

نیم سال اول ۹۴-۹۵
رشته فقه و روای مهر ۹۲

مهر مدرسه

ردیف:		
صورتی: ساعت برگزاری: ۱۰ صبح	نمره: ۱۴	ساعت پایانی: ۷۰ دقیقه
نمره صوری: ساعت برگزاری: ۱۰ صبح	نمره: ۱۶	ساعت پایانی: ۸۰ دقیقه
شناسه یا نام مصحح اول	نمره بر عدد	نمره بر حرف
شناسه یا نام مصحح دوم	نمره بر عدد	نمره بر حرف

کد امتحان:	۳۹۴۱/۰۲
تاریخ:	۱۳۹۴/۱۰/۱۳
عنوان:	فقه ۹
کتاب:	مکاسب
محدوده:	جلد اول: از ابتدای مکاسب محرمه تا ابتدای المسأله الثالثة عشرة (الفناء) من التوح الرابع مما يحرم الاکتساب به لكونه عملاً محرماً في نفسه (ص ۲۸۲-۵) به استثنای المسأله الاولى (بيع العبد الکافر) (ص ۵۰-۴۷) و المسأله السادسة (التنجيم) (ص ۲۳۲-۲۰۱) و المسأله العاشرة (السحر) (ص ۲۷۳-۲۵۷) و المسأله الحادية العشرة (التعبئة) (ص ۲۷۴)

نام و نام خانوادگی: ..... نام پدر: ..... کد ملی: ..... مدرسه علی: ..... شهرستان: ..... استان: .....

۱- در روایت تحف العقول «و کل شیء یكون لهم فيه الصلاح من جهة من الجهات فهذا كله حلال بیعه و شرائه» ثبوت صلاح در چه حالی اراده شده است؟ ص ۷ و ۲۰ پاراگراف اول

۰/۵

- الف. الاختیار دون الضرورة
- ب. الضرورة دون الاختیار
- ج. الاختیار أو الضرورة
- د. الاختیار و الضرورة

۲- از دیدگاه شیخ انصاری کلمه «رجس» در آیه «إِنَّمَا الْخَمْرُ وَالْمَيْسِرُ وَ الْأَنْصَابُ وَ الْأَزْلَامُ رِجْسٌ مِنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ فَاجْتَنِبُوهُ» (مائده: ۹۰) ظهور در چه مصادیقی دارد؟ ص ۸۳ پاراگراف سوم

۰/۵

- الف. ما عرض له الرجس لا ما كان رجسا في ذاته
- ب. ما كان رجسا في ذاته لا ما عرض له ذلك
- ج. ما كان رجسا في ذاته أو ما عرض له ذلك
- د. ما لا عرض له الرجس و لا رجسا في ذاته

۳- از دیدگاه شیخ انصاری مراد از «نفع» در عبارت «فی عداد ما لا يجوز بیعه من النجاسات: الدم، قال: و إن فرض له نفع حکمی» چیست؟ ص ۱۰۰ پاراگراف سوم

۰/۵

- الف. منافع متعارف
- ب. مطلق منافع
- ج. منافع حلال
- د. منافع حرام

۴- حکم وارد شده در مسأله «ما یحرم لتحریم ما یقصد منه شأناً» و مسأله «یحرم الاکتساب بما لامنفعة فيه محللة معتداً بها عند العقلا» به ترتیب از کدام قسم احکام به شمار می رود؟ ص ۱۴۷ و ۱۵۵

۰/۵

- الف. تکلیفی - تکلیفی
- ب. وضعی - وضعی
- ج. تکلیفی - وضعی
- د. وضعی - تکلیفی

۵- آیا بخش در ذرع ملحق به تطفیف می شود؟ ص ۱۹۹

۰/۵

- الف. لا یلحق به حکماً و لا موضوعاً
- ب. یلحق به حکماً لا موضوعاً
- ج. یلحق به موضوعاً لا حکماً
- د. یلحق به حکماً و موضوعاً

۶- عین ما هو الصحیح فی الحکم المزج و الخلط بما لا یخفی؟ ص ۲۷۹

۰/۵

- الف. یحرم لانصراف الغش الیه
- ب. لا یحرم و ان انصرف الغش الیه
- ج. یحرم و ان لم ينصرف الغش الیه
- د. لا یحرم لعدم الانصراف الغش الیه

۷- ادعای مذکور در عبارت (و دعوی ان تحریم الخبائث فی قوله «و یحرم علیهم الخبائث» (اعراف: ۱۵۷) یشمل تحریم بیع الاروات الطاهرة،

مردود) را به همراه دلیل رد آن بیان کنید. ص ۲۶ پاراگراف سوم و چهارم - ۲ نمره

جواب: ادعا: خداوند در این آیه شریفه هر گونه استفاده و انتفاع از خبائث (اعم از اکل و بیع و سایر انتفاعات) را حرام کرده و یکی از انتفاعات خبائث، بیع آن است؛ لذا معامله ارواث طاهره نیز حرام می‌باشد. (۱ نمره)

رد ادعای مذکور: مراد از تحریم خبائث به قرینه مقابله «یحل لهم الطیبات» تحریم خوردن آنهاست نه تمام انتفاعات؛ پس بر حرمت مطلق انتفاعات ارواث طاهر دلالت ندارد. (۱ نمره)

۸- با توجه به عبارت «ثم اعلم انه قبل بعدم جواز بیع المَسُوخ من اجل نجاستها» پاسخ دهید: ص ۴۳ و ۴۴ - ۱ نمره

(الف) مراد از مَسُوخ چیست؟

جواب: به انسانهایی که به جهت ارتکاب برخی گناهان، به اراده الهی تبدیل به حیوان شدند «مَسُوخ» گفته می‌شود. (۰/۵ نمره)

(ب) نظر شیخ انصاری درباره فتوای مذکور را بیان کنید.

جواب: بنا به نظر شیخ انصاری حیوانات مسخ شده، نجس نمی‌باشند بلکه طاهرند، لذا نیازی نیست که از جواز معامله آنها - از آن جهت که نجس می‌باشند و معامله نجس جایز نیست - بحث شود. (۰/۵ نمره)

۹- با توجه به عبارت «الاقوی جواز المعاوضة علی العصیر العنبی اذا غلی و لم یذهب ثلثاه و ان کان نجسا، بناءً علی انه مال قابل للانتفاع به بعد طهارته بالنقص» توضیح دهید: ص ۶۱ - ۲ نمره

(الف) آیا نجاست، آب انگور به جوش آمده را از مالیت خارج نمی‌کند؟

جواب: خیر (۰/۵ نمره)

(ب) اگر در خروج آب انگور به جوش آمده از مالیت به سبب نجاست شک شود، چه اصلی حاکم است؟ توضیح دهید.

جواب: استصحاب؛ آب انگور قبل از به جوش آمدن مالیت داشت، بعد از به جوش آمدن و نجس شدن، شک در بقاء مال بودن آن می‌شود، حکم به بقاء مال بودن آن می‌شود. (۱ نمره)

(ج) مراد از «طهارته بالنقص» چیست؟

جواب: یعنی آب انگور که به سبب غلیان نجس شده است با کم شدن و تبخیر دو سوم آن پاک می‌شود. (۰/۵ نمره)

۱۰- در عبارت «و فی الریاض - بعد ذکر الاخبار السابقة الدالة علی جواز بیع العنب ممن یعمله خمراً إن لم یقصد ذلک - قال: و هذه النصوص و ان ظهرت دلالتها لکن فی مقابلتها للاصول و النصوص المتعضدة بالعقول اشکال» مراد از اصول و عقول چیست؟ ص ۱۳۴ - ۲ نمره

جواب: مراد از اصول قاعده حرمت اعانت بر اثم است. (۱ نمره) و مراد از عقول حکم عقل به وجوب توصل به دفع منکر تا جایی که امکان داشته باشد، است. (۱ نمره)

۱۱- آیا از دیدگاه شیخ انصاری روایت نبوی «لعن الله المتشبهین من الرجال بالنساء و المتشبهات من النساء بالرجال» بر حرمت «تزیین الرجل بما یختص بالنساء و تزیین المرأة بما یختص بالرجال» دلالت دارد؟ چرا؟ ص ۱۷۳ و ۱۷۴ - ۲ نمره

جواب: خیر؛ زیرا تعبیر «المتشبهین و المتشبهات» ظهور در این معنا دارد که مردان کارهای زنانه و زنان کارهای مردانه انجام بدهند، نه صرف این که هر یک لباس یکدیگر را بدون قصه تشبیه به تن کنند.

۱۲- دو احتمال تقدیم قول دافع و قول قابض در مساله «لو ادعی الدافع إنها هدیة ملحقه بالرشوة فی الفساد و الحرمة و ادعی القابض انها هبة صحیحة لداعی القربة او غیرها» را با دلیل تبیین کنید. قول اقوی از نظر شیخ انصاری کدام است؟ ص ۲۵۱ - ۲ نمره

جواب: احتمال دارد قول دافع مقدم شود زیرا دافع دانانتر به نیتش است (۰/۵ نمره) و [به دلیل اصالت ضمان ید هنگامی که دعوی بعد از تلف باشد] (۰/۵ نمره) و احتمال دارد تقدیم قابض زیرا ادعای صحت دارد (۰/۵ نمره) از دیدگاه شیخ انصاری تقدیم قول قابض اقوی است. (۰/۵ نمره)

* سؤال زیر مختصّ طلاب غیر حضوری می‌باشد:

۱۳- با توجه به عبارت «لا فرق فی حرمة بیع کل ذی منفعة محللة علی ان یصرف فی الحرام، بین ذکر الشرط فی متن العقد و بین التواطؤ علیه خارج العقد و وقوع العقد علیه» بیان کنید: ص ۱۲۵ و ۱۲۶ - ۲ نمره

(الف) شرط مذکور در متن عقد با شرط توافقی قبل از عقد از نظر حکم چه تفاوتی دارند؟

جواب: شرط در متن عقد بر مشروط علیه لازم است اما شرط خارج از متن عقد (شرط توافقی و تبانی) بر مشروط علیه الزام‌آور نیست. (۱ نمره)

(ب) چرا در حکم مذکور در متن، بین این دو شرط تفاوتی نیست؟

جواب: دلیل عدم فرق آن است که مناط در حکم به بطلان که اکل مال به باطل باشد در هر دو فرض وجود دارد. (۱ نمره)